

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 196/2019
20.11.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из ..., против тужене "Прва телевизија" ДОО Београд, коју заступа пуномоћник Предраг Гроза, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 922/2017 од 15.11.2017. године, у седници већа од 20.11.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 1707/2015 од 12.09.2016. године и пресуда Апелационог суда у Београду Гж 922/2017 од 15.11.2017. године, па се предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1707/2015 од 12.09.2016. године, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде штете исплати 11.988.710,00 динара са законском затезном каматом почев од 21.10.2015. године до исплате, као неоснован. Одбијен је захтев тужиле за ослобађање од плаћања трошкова парничног поступка, а тужила је обавезана да туженој на име трошкова поступка исплати 171.750,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 922/2017 од 15.11.2017. године, потврђена је пресуда Вишег суда у Београду П 1707/2015 од 12.09.2016. године, а жалба тужиле је одбијена као неоснована. Одбијен је као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка, као и захтев тужене за накнаду истих трошкова.

Против правноснажне другостепене пресуде тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14 и 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је тужилина ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је учествовала као такмичар у ТВ формату – емисији ... у коме је као финалиста освојила ... место. Претходно је године закључен уговор између "ББ" ДОО (Прва) и "Constantion Entertainment SRB" ДОО као извршног продуцента са једне стране и тужиле као такмичара са друге стране. Тим уговором је одређен предмет уговора – поступак избора такмичара за учешће у емисији, учешће такмичара у финалном делу емисије и у каснијим фазама пројекта, гаранције такмичара, обавезе такмичара, пристанак за објављивање, уступање свих ауторских извођачких и других сродних права, клаузула поверљивости, награда, трошкови превоза, смештај и остали трошкови у вези са снимањем на локацијама на којима се снима емисија, трајање уговора, могућност раскида и накнаде штете, уступање – преносивост уговора и права и обавезе из уговора, целовитост уговора, меродавно право и решавање спорова, делимична ништавост и завршне одредбе. Тим уговором у члану 9. је предвиђено да учешћем у програму такмичар има прилику да освоји следећу награду – могућност закључења ексклузивног уговора са једном од музичких и издавачких кућа по избору "Прве" а ту награду коју обезбеђује „Прва“ осваја такмичар који на основу гласова жирија и гледалаца у финалној епизоди емисије добије титулу "...". Чланом 11. уговора предвиђено је да се уговор закључује на одређено време, ступа на снагу даном закључења и траје закључно са извршењем свих обавеза прописаних уговором од стране уговарача. Између "Прве рекордс" ДОО са једне стране и тужиле као извођача са друге стране године закључен је уговор којим је предвиђен предмет уговора права и обавезе уговорних страна у вези са производњом и дистрибуцијом албума односно музичких нумера, ауторска и сродна права у вези са производњом (снимањем, продукцијом и издавањем) и дистрибуцијом албума односно музичких нумера, активност извођача, права и обавезе уговорних страна у вези са активношћу извођача, учешће извођача у активностима “Прве рекордс” и „Прве“, ауторска и сродна права у вези са активностима извођача и учешћем извођача, уступање права, гаранција извођача, клаузула поверљивости, трајање уговора, могућност продужења, раскид и накнада штете, уступање и пренос уговора, делимично важење уговора и завршне одредбе. Чланом 1. уговора предвиђено је да тим уговором уговорне стране уређују своје међусобне односе права и обавезе у вези са могућношћу "Прве рекордс" да произведе, дистрибуира и промовише музичке нумере у извођењу извођача које могу бити део албума на коме се могу налазити музичке нумере у извођењу других такмичара ТВ формата да организује пословне активности извођача у смислу да организује његове наступе, концерте, учешће на фестивалима, учешће у рекламним кампањама и слично, као и учешће извођача у емисијама форматима и уопште на програму Прве којима се врши промоција како самог албума, односно музичких нумера и активности извођача, тако и "Прве рекордс" или „Прве“. Између “Прве рекордс” ДОО са једне стране и Агенције за уметничко стваралаштво "Highland Studio ... са друге стране године закључен је уговор ради стварања музичке композиције коју би на извеле ... "..." на такмичењу песме године а које такмичење ће бити одржано године. Између "Прве рекордс" ДОО са једне стране и Агенције за уметничко стваралаштво која је напред наведена са друге стране године заведен је уговор под бројем ... ради ангажовања "Highland Studia" од стране "Прве рекордс" ради сачињавања музичких нумера "..." и "...".

У овој парници тужила од тужене потражује накнаду штете тврдећи да тужена није извршила своју уговорну обавезу и омогућила тужили закључење ексклузивног уговора са једном од музичких и издавачких кућа по избору тужене, па с обзиром да тужена није поступила по захтеву тужиле за испуњење те уговорне обавезе тужила је уговор раскинула и на име накнаде штете потражује динарску противвредност од 100.000 евра сматрајући да обавеза тужене по уговору толико вреди. Међутим, нижестепени судови тако постављен тужбени захтев одбијају налазећи да је у конкретном случају на тужили био терет да докаже да је због неиспуњења уговорне обавезе тужене дошло до умањења њене имовине односно спречавања њеног повећања у износу од 100.000 евра што она није урадила. Како ни једном одредбом уговора није била предвиђена обавеза тужене да тужили исплати противвредност 100.000 евра, а узевши у обзир и чињеницу да није доказала висину штете, одлучено је како је наведено.

Овакав закључак нижестепених судова се за сада не може прихватити као правилан јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено што се основано наводи у ревизији тужиле.

Пре свега, нижестепени судови нису заузели став о томе да ли је уговор између странака, који је напред описан, раскинут или није. Наиме, када се судови позивају на чињеницу да уговором није био одређен рок испуњења обавезе тужене нити вредност награде онда они очито сматрају да је уговор и даље пуноважан. Међутим, када наводе да тужила није доказала висину штете онда судови имају у виду накнаду штете као последицу раскида. Тужила управо и тврди да због тога што уговором није био одређен рок испуњења, она је оставила туженој накнадни рок и по истеку тог рока уговор раскинула све у складу са одредбама чл. 126. и 127. ЗОО, а да је њено потраживање у овом случају дејство раскида уговора из члана 132. ЗОО. Неопходност да се у конкретном случају најпре разјасни поменуто питање раскида уговора намеће се и из чињенице да је тужена у току поступка (наводи пуномоћника тужене са рочишта за главну расправу од 12.09.2016. године) тврдила да је тужена у потпуности испунила обавезу из уговора јер је тужила закључила уговор са "Првом рекордс" као музичком кућом и снимила три песме и добила делимично испуњење по том уговору. Код тих навода очито се намеће потреба да се оцени и питање раскида уговора са аспекта члана 131. ЗОО.

Уколико нижестепени судови закључе да је у конкретном случају дошло до раскида уговора између странака, по мишљењу овог суда у таквој ситуацији правило о терету доказивања како је то изнето у нижестепеним одлукама није прихватљиво.

Одредбом члана 231. ЗПП установљено је тзв. правило о терету доказивања по коме странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права ако законом није другачије прописано. Међутим, и странка која оспорава постојање неког права сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји ако законом није другачије прописано. Према стању у списима предмета емисија на ТВ Прва "... " која је емитована током године, а на којој је тужила победила, била је адекватно медијски пропраћена и у другим средствима информисања при чему је било написа у којима је изричито наведена вредност титуле коју је она освојила односно награде у износу од 100.000 евра. Осим тога водитељ

емисије на завршној вечери је управо и навео да је тужиља освојила награду од 100.000 евра. Стоји чињеница на којој инсистира тужена, а коју помињу и нижестепени судови, да та изјава водитеља не може представљати доказ о вредности награде и самим тим висине евентуалне штете у овој парници али у сваком случају када се цене све околности та изјава заједно са медијским натписима и осталим околностима објективно је код тужиље могла да створи представу о вредности награде коју је она освојила и то управо у износу од 100.000 евра. На бази те објективне представе коју је имала, она је могла у овој парници да постави свој тужбени захтев на начин како је то урадила, а сада је на туженој био терет да доказује да вредност те награде није 100.000 евра у динарској противвредности него нека друга – нижа. Тужена у складу са одредбама уговора са тужиљом је преузела обавезу реализације награде, па уколико је савесна уговорна страна онда је она већ и предузимала одређене активности ради реализације уговорне обавезе и у тим активностима је морала доћи до сазнања о вредности награде коју је обећала тужиљи и исту уговорила. У складу са тим и тврдња тужене да је своју уговорну обавезу испунила у целини или евентуално делимично, такође потврђује став овог суда о терету доказивања на туженој у том погледу.

С обзиром да нижестепени судови нису имали у виду све напред наведено, то су одлуке морале бити укинуте на основу члана 416. став 1. ЗПП.

У поновном поступку, првостепени суд ће најпре расправити питање раскида уговора у конкретном случају у складу са напред наведеним, а након тога ће правилном применом одредаба процесног и материјалног права донети на закону засновану одлуку.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић